

Tendensrapport for stofsituationen i dansk festkultur

Af Københavns Universitets Kriminologiske Observatorium

I samarbejde med Roskilde Festival

28-11-2023

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING OG HOVEDKONKLUSIONER	3
Roskilde Festival som undersøgelsesramme for dansk festkultur	3
Om metoden	4
Hovedkonklusioner	4
OPLEVELSER AF STOFFER.....	6
Hierarki-diagram: deltagernes oplevelser af stoftyper på festivalen	6
Stoffer generelt.....	8
Cannabis	11
Kokain	14
MDMA/ecstasy	18
Bobler – hold øje med.....	21
FORVENTNINGER OG HOLDNINGER TIL STOFFER	22
METODE, ETIK OG DATAGRUNDLAG	25
OBSERVATORIETS ARBEJDE OG FORMÅL.....	28

Indledning og hovedkonklusioner

Roskilde Festival som undersøgelsesramme for dansk festkultur

Hvorfor tager unge mennesker stoffer? Hvordan gør de det? Og hvilke stoffer tages lige nu i de danske festmiljøer? For at undersøge stofsituationen i danske festmiljøer har Observatoriet og Roskilde Festival indgået et treårigt samarbejde. Som festivalby med 130.000 indbyggere samler Roskilde Festival det omgivende samfund og den festkultur, der findes i hele landet. Festivaler er selvsagt en speciel form for fest. Den store koncentration af deltagere og den høj-intense socialitet, der udspiller sig på festivaler, adskiller dem i forhold til andre festmiljøer. Ikke desto mindre giver Roskilde Festival et indblik i de mere generelle tendenser i forhold til rusmidler og stofforbrug. Det betyder, at festivalen kan ses som et vindue til brug af stoffer, og at det længerevarende studie over flere år vil indikere, hvilke stoffer der cirkulerer i det bredere samfund. Eksempelvis viser rapportens datagrundlag, at brugerne af hårde stoffer på festivalen også har brugt eller stadig bruger hårde stoffer uden for festivalen. Således synes festivalen ikke at være et sted for exceptionelt stofbrug. Festivalen skriver selv således på deres hjemmeside:

Roskilde Festival er helt og aldeles imod stoffer. Det gør vi tydeligt opmærksom på både på bannere og storskærme på pladsen. Vi ville gerne være fri for stoffer på festivalen. Vi må samtidig se i øjnene, at det er svært at komme stofferne fuldstændig til livs. Så længe der er stoffer i samfundet, vil der desværre også være stoffer på festivalen.

Fra 2009-2022 var festivalen sammen med Dansk Live en del af Sundhedsstyrelsens oplysningskampagne, *Against Drugs*. Sundhedsstyrelsen valgte efter festivalen i 2022 at afslutte kampagnen. Roskilde Festivals strategi er nu rettet mod en forebyggende indsats i stedet, hvor de i samarbejde med en lang række eksperter arbejder for øget forskning og anbefalinger til indsatser på området¹. Denne rapport og samarbejdet skal i den sammenhæng forstås som et forskningssamarbejde, hvor Observatoriet gennem adgang til festivalens gæster og medarbejdere kan generere data og analyser samt udarbejde rapporter om emnet. Al dataindsamling, analyse og

¹ [Narkotiske stoffer | Roskilde Festival \(roskilde-festival.dk\)](https://roskilde-festival.dk)

rapportskrivning er uvildigt, og festivalen har ikke haft indflydelse på undersøgelserne og indholdet af rapporten. Rapporten er ikke repræsentativ, men indikerer nuværende tendenser og praksisser på området. Da rapporten og empirien er rettet mod stofbrug, repræsenterer deltagerne ikke Roskilde Festivals gæster generelt, men den del, der er relateret til rekreativ stofbrug.

Om metoden

Rapporten tager som nævnt udgangspunkt i en kvalitativ undersøgelse udført på Roskilde Festival i 2023 for at kaste lys over ovenstående spørgsmål samt tilhørende problemstillinger. Den er udarbejdet på baggrund af en række interviews og observationer udført på festivalen af Observatoriets forskningsteam og stiller fokus på unges tendenser inden for praksis og brug af stoffer i festmiljøer. Data bag rapporten består af 144 interviews med både individer og grupper og professionelt personale samt 28 observationer gjort på festivalen både i dags- og nattetimer. I de inkluderede interviews har vi snakket med omkring 202 festivaldeltagere. Vi har valgt at kode efter antal oplevelser (192) og ikke efter antal personer. Kodningen af data samt de hierarki-diagrammer, som bliver præsenteret i rapporten, er udført i *Nvivo 14* og ud fra, hvor mange gange de forskellige stoftyper er nævnt i interviewene – uanset om samtalerne har været med enkelte eller flere personer. Tallene indikerer stoftendenser blandt de gæster, som brugte eller oplevede stoffer. For at sikre GDPR er interviews ikke blevet optaget, men nedskrevet løbende for at undgå biometrisk identificering af deltagerne. Der er ikke blevet lavet interviews med festivalgæster under 18 år. Dertil er al data indsamlet direkte i appen *Ethnote*, der er lavet specifikt til indsamling af kvalitativt materiale, hvor data bliver krypteret automatisk og opbevaret GDPR-sikret.

Hovedkonklusioner

Gennem analyse og kodning af dataene viser rapporten følgende primære tendenser:

- Cannabis er socialt accepteret og bliver af størstedelen af deltagerne ikke tænkt som værende et 'stof'.
- Kokainforbrug opleves i høj grad som normaliseret. Deltagerne er generelt ikke overraskede, når de oplever kokain. MDMA/ecstasy følger på mange måder denne tendens, men fremgår ikke så ofte som kokain.

- Generelt er unge festdeltagere ikke overraskede over brugen af hårde stoffer² i festmiljøer.
- Rapporten viser generelle stoftendenser inden for samfundets bredere festkultur og ikke exceptionelt for festivalen.

² Hårde stoffer henviser, både efter empirisk og fagligt grundlag, til stoffer som for eksempel kokain, MDMA/ecstasy, heroin, morfin, ketamin og psykedeliske stoffer - rangeret efter deres virkning. Bløde stoffer henviser eksempelvis til forskellige typer af cannabis. Kilde: [narkotika | lex.dk – Den Store Danske](#)

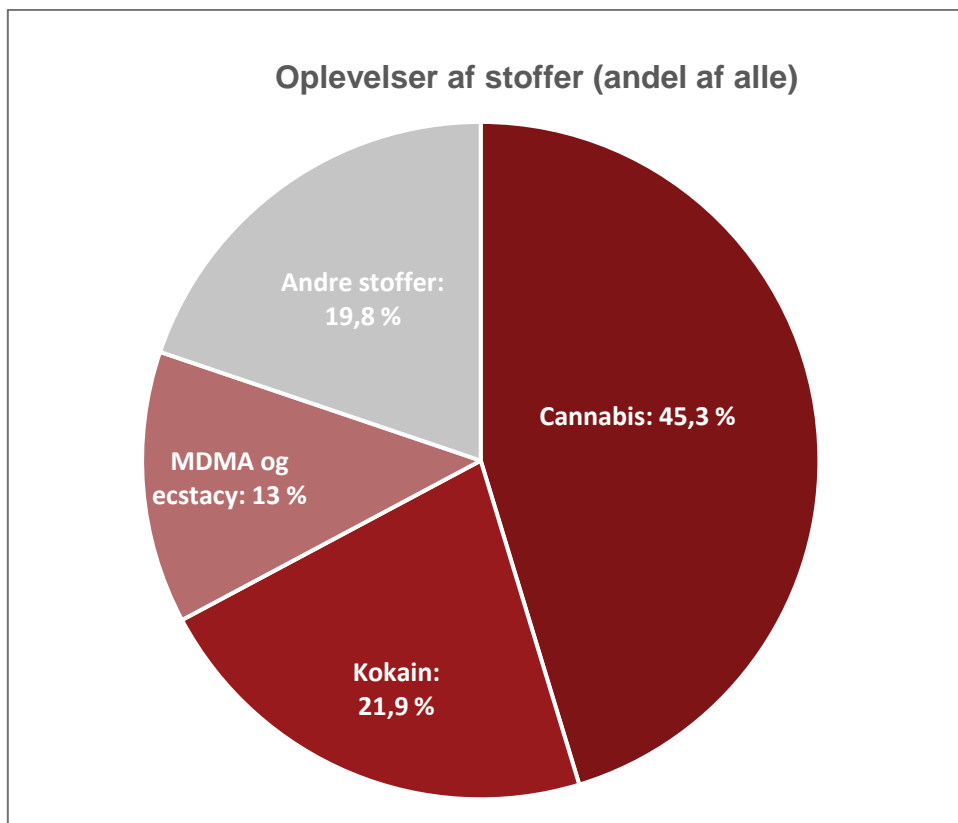
Oplevelser af stoffer

Dette afsnit er baseret på deltagernes konkrete oplevelser og brug af stoffer på Roskilde Festival 2023. I dette afsnit er det vigtigt at bemærke, at oplevelser fra ikke-stofbrugere ikke fremgår ofte i teksten, da rapporten handler om at identificere de unge stofbrugeres vaner og praksis. Ved identifikation af sociale tabuer er alle deltagernes holdninger medtaget.

Hierarki-diagram: deltagernes oplevelser af stoftyper på festivalen

Nedenstående diagram er en oversigt over forholdene mellem de stoftyper, som deltagerne oplevede og/eller brugte på festivalen. Værdierne bag diagrammet er de enkelte stoftyper fx kokain, hvor de tre hyppigste stoftyper er medtaget i diagrammet. De resterende stoftyper er samlet under kategorien *andre stoffer*. Kriterierne for, hvornår et stof forstås som *oplevet* er, når deltageren enten selv har brugt-, selv har set-, er blevet tilbudt- eller har set andre tage stoftypen på årets festival. Der er kun givet én værdi til hvert stof per interview, selvom flere deltagere eventuelt nævner stoffet som oplevet og/eller brugt. Altså er kodning sket per interview og ikke per antal personer.

Diagrammet viser tydeligt, at det hyppigst oplevede og/eller brugte stof på festivalen er cannabis. Herefter følger kokain og MDMA/ecstasy.

Diagrammet er beregnet med et samlet værdisæt på 192 værdier, som er det samlede antal oplevelser af stoffer identificeret i interviewene med festivalgængere og bartendere. De 192 værdier er fordelt på de enkelte stof typer således: cannabis 45,3%, kokain 21,9%, MDMA/ecstasy 13,0% og andre stoffer 19,8%. Diagrammet viser altså andelen af de enkelte stof typer i interviewdeltagernes samlede oplevelser af stoffer på festivalen.

Stoffer generelt

Hovedpointer

- Vi fandt, at selvom cannabis, kokain og MDMA/ecstasy var de hyppigst oplevede stoffer på festivalen, fortæller deltagerne også, at de oplever og bruger andre stoffer herunder: amfetamin/speed, LSD, svampe, ketamin og forskellige receptpligtige mediciner.
- Lattergas er stort set ikke til stede på årets festival.
- Puff bars er i stigende grad populære.

Oplevelser af stoffer

Generelt nævner størstedelen af deltagerne, at de kun oplever cannabis, men at de heller ikke begår sig i fællesskaber, hvor der bliver taget stoffer: *"folk tager stoffer, fordi deres omgangskreds kan blive et 'ekko-kammer', hvor stoffer normaliseres"* (Festivaldeltager 2023). Flere af deltagerne opfatter desuden cannabis og svampe som værende i en 'naturlig' kategori for sig adskilt fra hårdere stoffer som kokain, MDMA/ecstasy osv. Derudover mener flere af deltagerne i aldersgruppen 26-35, at de i dag oplever, at flere unge tager stoffer end deres egen generation tidligere gjorde. De baserer især dette på deres yngre bekendtes omgangskredse.

Ud over de primære stoftyper på festivalen (cannabis, kokain og MDMA/ecstasy) oplever eller bruger deltagerne henholdsvis amfetamin, LSD, ketamin, svampe, ADHD-medicin(er) og få andre receptpligtige mediciner på festivalen. Deltagere fortæller desuden, at hvor amfetamin tidligere har været populært, er det i dag ikke et lige så udbredt stof på festivalen som for eksempel kokain og MDMA/ecstasy.

Ifølge deltagerne, at det er desuden blevet normalt at sælge eller tilbyde andre receptpligtig ADHD-medicin for eksempel ritalin. Hvis stoffer er på recept, tænkes det ikke som værende et 'hårdt stof' på samme måde som for eksempel amfetamin. Vi fandt, at mange af deltagerne er særligt opmærksomme på ikke at tage imod stoffer eller alkohol fra nogen, som de ikke kender. Flere deltagerne fortæller dog, at de ofte bliver tilbudt et ukendt stof, som de alligevel tager imod (især hvis de er påvirkede i forvejen). Enkelte nævner en ny tendens - brugen af betablokkere til *at holde ud* efter mange dages tømmermænd. Det bliver beskrevet, at betablokkerne hjælper mod rystelser i hænder og krop, hvis man har drukket mange dage i træk. Vi fandt kun meget få oplevelser af brug

af andre receptpligtige mediciner på festivalen, men flere er opmærksomme på og kender til udbredelsen af bl.a. opioider og benzodiazepiner.

Oplevelser af 'gråzoner'

Vi har også valgt at medtage såkaldte 'gråzone'-elementer såsom puff bars³ og lattergas. Begge fænomener er forholdsvis nye og er delvist ulovlige⁴ i Danmark. På årets festival oplever deltagerne stort set ingen indtag af lattergas – hverken på campingpladsen eller festivalpladsen. Dette står i stærk kontrast til tidligere festivaler, hvor lattergas-trenden har været meget populær, som mange af deltagerne understreger. Deltagerne fortæller desuden, at de er bekendte med, at det fra d. 1. juli 2023 er ulovligt at besidde lattergas i det offentlige rum.⁵ I forbindelse med dette nævner de også de sundhedsskadelige konsekvenser ved indtag af lattergas. Derudover fandt vi, at puff bars er normale at bruge og opleve på festivalen. Puff bars opleves både i skraldeform især i campingområdet, og de ryges i det åbne rum. Flere fortæller, at puff bars sælges på festivalen, bl.a. med mulighed for at købe dem med cannabis i.

Personligt- og poly-stofbrug

Ud af de stofbrugende deltagere fortæller over halvdelen af dem, at de tager flere forskellige slags stoffer på festivalen – altså har et såkaldt poly-stofbrug. Deltagerne beskriver for eksempel, at hvor ketamin bruges *som et tæppe af calmness* eller en såkaldt 'downer', bliver amfetamin omvendt brugt som en 'upper' til at holde én i gang. Generelt er der mange, som udelukkende bruger cannabis på festivalen. Af dem, som bruger hårde stoffer, rapporterer flere, at de tager eller tidligere har taget andre former for hårdere stoffer. På den måde er der et tydeligt skel mellem et blødere stof som cannabis og hårdere stoffer som kokain, amfetamin, MDMA/ecstasy, ketamin osv. Ingen af deltagerne prøver stoffer for første gang på dette års festival. Flere har dog på tidligere festivaler prøvet hårde stoffer for første gang.

³ [Indsats mod "puff bars": Ny tværministeriel task force skal styrke kontrollen med tobaks- og nikotinmarkedet | Indenrigs- og Sundhedsministeriet \(sum.dk\)](#)

⁴ Eksempelvis er puff bars ikke ulovlige at ryge, men de er ulovlige at sælge. På samme måde var lattergas indtil for nylig ikke forbudt at sælge eller medbringe på offentlige steder. For kilder se fodnote 3 og 5.

⁵ [Det bliver forbudt at medbringe lattergas på offentlige steder eller sælge det til andre | Sikkerhedsstyrelsen](#)

Køb og salg

Køb og salg af henholdsvis cannabis, kokain og MDMA/ecstasy vil blive uddybet i de nedenstående afsnit. Ud over disse stof-specifikke indsigter fortæller deltagerne om en række erfaringer af stofsalg på festivalen. Mange af deltagerne fortæller, at de helst vil købe stoffer hjemmefra, fordi de kender dem, de køber fra og derved sikrer kvaliteten og prisen. De fleste stoffer på festivalen købes enten gennem apps eller i camps, som deltagerne har og får kendskab til eksempelvis gennem QR-koder (klistermærker sat op på festivalen) eller gennem venner og bekendte. En camp fortæller for eksempel, at de sælger puff bars til en højere pris, end hvad man kan købe dem til uden for festivalen: *der har været en del forbi og købt barerne, selvom han sælger dem dyrt, men som han siger: "hvad regner de med, det er Roskilde, tror de, at de kan få det til en 50'er?"* (Festivaldeltager 2023). En anden gruppe fortæller, hvordan de køber cannabis i en camp i Dream City, hvor det er *"common knowledge, at man kan købe alt muligt"* (Festivaldeltager 2023). Størstedelen af deltagerne bliver aldrig konfronteret med stofmarkedet, men især unge mænd fortæller, at de fra første dag på festivalen bliver tilbudt at købe stoffer af fremmede. Det er ofte andre unge mænd, der kommer forbi og skal låne en lighter eller lignende, som dernæst henkastet spørger, om de vil købe noget. Deltagerne, der er blevet spurgt, er blevet tilbudt cannabis, kokain, MDMA/ecstasy, amfetamin og svampe. I modsætning til ovenstående beretninger fortæller deltagere dog også, at de selv eller deres bekendte forgæves leder efter stoffer at købe på festivalen. Dette tegner et billede af et forskelligartet stofmarked, der for nogle deltagere er åbenlyst og let tilgængeligt, og for andre deltagere er svært at gennemskue. Slutteligt bekræfter en stofsælger, at han sælger mest kokain og MDMA/ecstasy på festivalen. Han beskriver, at han uden for festivalen sælger mest ketamin for tiden, og at han godt kan skaffe receptpligtige mediciner, hvis nogen efterspørger dem.

Stoffer uden for festivalen

I forlængelse af stofsælgerens beretning om populariteten af ketamin uden for festivalen bekræfter deltagere (herunder en del bartendere i nattelivet) at ketamin i stigende grad er populært i festmiljøer i de store byer. Derudover beskrives det, hvordan mange deltagere selv eller deres venner sælger ud af eller bliver tilbudt ADHD-medicin (for eksempel ritalin).

Cannabis

Vi ser to drenge, der sidder og snakker på græsset ved Dream City. Vi sætter os, præsenterer projektet, og spørger om de vil være med. Den 27-årige åbner hånden og viser en røget joint. Han fortæller, at hans ven har taget hash med, og at de ryger både til koncerter og i campen - lidt over det hele og ikke på nogen faste tidspunkter. Han synes, at hash er ret normalt her og er selv en del af kulturen omkring det.

Hovedpointer

- Cannabis er et normaliseret og socialt acceptabelt euforiserende stof at bruge.
- Cannabisbrug skjules generelt ikke i sociale fællesskaber, men bliver brugt åbenlyst. Det skjules kun i sammenhæng med frygt for politi.
- Brugen af cannabis er udvekslings- og fællesskabsrettet og bliver ofte delt uden betaling i fællesskaber.

Oplevelser af cannabis

Næsten alle deltagere fortæller, at de oplever brug af cannabis på festivalen. Cannabis fremgik i 87 interviews som oplevet på festivalen. Det indtages primært i form af joints, der ryges hyppigt og i hele festivalsområdet og -perioden. Deltagerne oplever brug af cannabis som socialt acceptabelt og som et stof, der ikke er tabubelagt. I den forbindelse påpeges der, at det er normalt, at festivalgængere ryger cannabis, uden at det bliver irette- eller italesat. Cannabis ryges alle steder, og folk er generelt ikke bange for at få bøder af politiet for at have cannabis på sig. Der ryges primært i campingområdet, men også til koncerter og rundt omkring på festivalpladsen. I enkelte tilfælde aftaler camps, at hvis man ryger cannabis, skal man gå væk fra området for ikke at tiltrække politi og narkohunde. Sidstnævnte praksis viser, hvordan indtag af cannabis er forbundet med lokale strategier, som ifølge deltagerne er fleksible i forhold til de specifikke fællesskaber. Flere fortæller, at selvom de ikke har planer om at bruge cannabis på festivalen, vil de ikke udelukke, at det kan ske i løbet af dagene.

Personligt forbrug

Cannabis er blandt de udspurgte deltagere klart det stof, som deltagerne hyppigst fortæller, at de selv bruger på festivalen. Udover joints (hash, pot, skunk osv.) bliver det indtaget gennem kager, vingummi, i puff bars osv. Deltagerne fortæller generelt gerne, hvis de selv bruger cannabis. Cannabis

er heller ikke tabubelagt, når det gælder personligt forbrug. Stoffet bliver brugt på alle tider af døgnet og i forskellige scenarier – både i forbindelse med afslapning, fest, koncerter osv. Når cannabis bliver beskrevet i sammenhæng med brug af andre stoffer, er det næsten altid italesat som en 'downer' – altså noget deltagerne bruger til at falde ned- eller i søvn på efter en anden rus.

Køb og salg

Cannabis bliver hyppigt delt mellem deltagerne, og der er flere, som initialt ikke havde regnet med at ryge cannabis, der ender med at bruge cannabis på festivalen. Det er således ikke udelukkende noget, som bliver planlagt før festivalen, men som også opstår spontant. Det indgår i relationer, hvor de fleste deltagere både deler ud af og tager imod cannabis blandt deres venner. På den måde er cannabis relateret til deleøkonomi snarere end pengeøkonomi, og ud over de steder, hvor det specifikt bliver solgt, er der ofte ikke konkrete transaktioner involveret. Cannabis bliver både købt på festivalen og taget med hjemmefra. De, der tager det med hjemmefra, gør det for at sikre kvaliteten. De, der køber det på festivalen, gør det delvist af frygt for at blive konfronteret/ransaget af politiet på vej til festivalen og delvist grundet den spontanitet, som vi fandt, er forbundet med stoffet.

Cannabis uden for festivalen

De fleste af deltagerne fortæller, at selvom de oplever cannabis som normaliseret på festivalen, bliver det ikke brugt lige så ofte uden for festivalen. Brug af cannabis uden for festivalen er stadig ikke tabubelagt, men der er flere, der nævner, at de kun bruger det ved 'specielle lejligheder' for at undgå afhængighed. Flere af deltagerne fortæller ligeledes, at de tidligere har været i misbrugsbehandling for cannabisafhængighed. Næsten alle, som køber cannabis med hjemmefra, nævner, at de har købt det på Christiania.

Litteraturogdialog

Sammenligneligt med de identificerede tendenser for cannabisbrug i festmiljøer viser Sundhedsstyrelsens seneste rapport for udbredelsen af illegale stoffer i Danmark, at næsten halvdelen af den voksne danske befolkning på et tidspunkt har brugt cannabis i deres liv. Sundhedsstyrelsen udgiver løbende tal og statistik for at overvåge narkotikasituationen i Danmark, og den sidst tilgængelige rapport er udgivet i 2022 med data fra henholdsvis 2021 og 2019. Disse tal viser, at

eksperimenterende brug af hash⁶ blandt voksne under 45 år har ligget nogenlunde stabilt (med få udsving) fra 2000 og til nu mellem 42,9% og 46,6%.⁷

Til sammenligning, udgiver EMCDDA årligt Den Europæiske Stofrapport⁸, som opsamler og kortlægger europæernes stofbrug. I denne rapport fra 2023 med data fra 2021 fremgår det i en undersøgelse af 2274 danske respondenter i aldersgruppen 15-34 år, at 42,6% af deltagerne havde brugt cannabis nogensinde i løbet af deres liv. Sammenligneligt med disse tal fandt vi, at cannabis på festivalen optræder som et normaliseret stof, som alle deltagerne har kendskab til, og som en stor del af deltagerne bruger i løbet af festivaldagene. I Sundhedsstyrelsens rapport, hvor udbredelsen af de illegale stoffer er størst blandt de unge under 25 år, angiver 33% i 2021, at de nogensinde har prøvet hash⁹. Sundhedsstyrelsen skriver ydermere, at der typisk eksperimenteres med cannabis i ungdomsårene¹⁰, hvilket unges brug af cannabis på Roskilde Festival også eksemplificerer.

Rapportens resultater ligger op til en diskussion af, hvorvidt deltagerne brugte cannabis på festivalen skal forstås som eksperimenterende eller normaliseret. Rapportens observationer peger desuden i retning af, at en lagt større andel af de unge i danske festmiljøer oplever og/eller bruger cannabis end de ovenstående tal fra Sundhedsstyrelsen viser. Sundhedsstyrelsens rapporter undersøger ikke, hvilken social betydning cannabis har, eller hvorvidt stoffet er tabubelagt eller opleves som normalt. Det tyder i interviewmaterialet på, at cannabis i denne sammenhæng er forbundet med et fællesskabsrelateret forbrug.

⁶ Hvor Sundhedsstyrelsens narkotikarapport bruger hash som definition, har vi i stedet valgt at bruge cannabis, som er fællesnævner for hash, skunk, pot osv. Kilde: [B2B50A2FACDF419994154CA2567C6C5D.ashx](https://www.sst.dk/B2B50A2FACDF419994154CA2567C6C5D.ashx) (sst.dk)

⁷ [Lattergas fra gaspatroner - Udbredelsen blandt elever på ungdomsuddannelser](https://www.sst.dk/Lattergas-fra-gaspatroner-Udbredelsen-blandt-elever-pa-ungdomsuddannelser) (sst.dk).

⁸ [European Drug Report 2023: Trends and Developments | www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu)

⁹ [Lattergas fra gaspatroner - Udbredelsen blandt elever på ungdomsuddannelser](https://www.sst.dk/Lattergas-fra-gaspatroner-Udbredelsen-blandt-elever-pa-ungdomsuddannelser) (sst.dk).

¹⁰ [Notat-om-cannabis](https://www.sst.dk/Notat-om-cannabis) (sst.dk)

Kokain

Manden fortæller, at de har taget kokain, og at det er noget, som de har med hjemmefra og deler med hinanden i campen. Han tilbyder det også til folk uden for campen, hvis de falder i snak, og han synes, de er søde. Han siger, at han altid tager kokain med i byen i København, og at alle tager kokain – både drenge og piger.

Hovedpointer

- Brug af kokain bevæger sig mod en normalisering i festmiljøer.
- Motivationen bag brug af kokain er ofte forbundet med individuelle behov som for eksempel at holde sig vågen, blive frisk i hovedet eller føle sig mere selvsikker.
- Kokain er stadig et af de dyreste stoffer.
- Kokain er oftere forbundet med penge-transaktioner blandt venner og bekendte end eksempelvis cannabis.

Oplevelser af kokain

Kokain er det stof, som fremgår næst-hyppigst i kodningen. Stoffet fremgår i 42 antal interviews som oplevet og/eller brugt på festivalen. Deltagerne er generelt mere tilbøjelige til at fortælle om andres brug af hårde stoffer end deres eget forbrug. Dette skal selvfølgelig forstås, i forhold til at hårde stoffer stadig er mere tabubelagt end for eksempel cannabis, og at det er forbundet med hårdere strafferammer. Deltagerne, som oplever kokain på festivalen, fortæller, at stoffet oftest indtages på toiletterne eller inde i telte. Hvis alle i et fællesskab bruger stoffer, bliver det taget mere åbenlyst end ellers. Ifølge materialet spørger folk ofte om lov til at tage hårde stoffer, hvis de eksempelvis befinder sig i en camp med personer, som ikke selv bruger stoffer. Stoffer såsom kokain, MDMA/ecstasy, amfetamin og ketamin indtages altså kun åbenlyst i fællesskaber med andre, som også indtager stoffer. Hårdere stoffer bliver ofte taget i Dream City, hvor deltagerne lægger mærke til en anden adfærd i de sene nattetimer. Eksempelvis fester folk flere dage i træk uden søvn, og brug af hårde stoffer fremstår mere socialt acceptabelt end på resten af campingområdet: *”stoffer er slet ikke tabu i Dream City - folk er blevet mere åbne omkring det, og man bliver heller ikke overrasket over at folk tager stoffer”* (Festivaldeltager 2023).

Personligt forbrug

Deltagere fortæller, at de oftest tager kokain på toiletter eller i telte. Hvis de tager det åbenlyst, er det som 'nøgler'¹¹ på telefoner, fra tasker gennem sugerør, i næsesprays osv. Et udsnit af deltagerne fortæller åbent om deres kokainforbrug, men lukker ofte ned for samtalen, hvis de bliver konfronteret af andre, som har stærke holdninger til brug af stoffet. Modsat cannabis bliver kokain generelt beskrevet som et stof, hvor motivationen ofte er at få dækket individuelle behov såsom at holde sig vågen, blive mere klar i hovedet eller undgå socialt akavethed. Kokain bliver dog også taget i fællesskaber, hvor der skabes en fælles forståelse af stoffets potentiale til festbrug.

Køb og salg

En del kokain sælges videre for penge af deltagerne, mens en del samtidig også deles gratis ud til venner og bekendte. Ifølge deltagerne er prisen på kokain meget høj på festivalen, og de regner med, at der er flere fyldestoffer i end uden for festivalen. Kokain bliver beskrevet som det dyreste stof på festivalen. En gruppe deltagere fortæller, at de har købt 'et æg' med kokain (10 g.) hjemmefra til 290 kr. pr. gram. De fortæller også, at de prøver at tjene penge på de stoffer, som de har med: en gruppe unge festivalgængere sælger 'nøgler' til en fest for 25 kr. stk. Ligeledes forsøger en deltager at sælge to baner kokain til 1200 kr. Normalt sælger han streger til 100 kr. stk. Mange af deltagerne køber deres kokain hjemmefra af en bekendt dealer, men flere af deltagerne fortæller også, at de køber kokainen gennem apps som Snapchat, Wicker, Signal, Telegram, WhatsApp osv. Opsummeret peger materialet i retning af en prisstigning på kokain under festivalen, og at flere af deltagerne mistænker kokainen for at indeholde flere fyldestoffer end normalt.

Kokain uden for festivalen

Ifølge deltagerne er kokain et fast inventar i nattelivet uden for festivalen. Festivalens barpersonale, som også arbejder eller tidligere har arbejdet i nattelivet, beskriver, hvordan man i dag stort set altid oplever kokain i nattelivet. Det er i dag alle køn og aldersgrupper, der bruger kokain. Selvom deltagerne oplever kokainforbrug på festivalen, fremhæver mange af dem, at de oftere bliver konfronteret med kokain i nattelivet og til fester end på festivalen.

¹¹ En talemåde, som beskriver, hvordan man sniffer stoffer på spidsen af en nøgle.

De oplever desuden et stigende kokainforbrug i ikke-festsituationer. Dette gælder eksempelvis på specifikke uddannelsesinstitutioner,¹² hvor kokain er meget udbredt blandt eleverne. Det samme gælder forskellige erhverv, der bliver fremhævet for deres kokainkultur; bl.a. restaurationsbranchen, nattelivet og håndværkerbranchen.

Litteraturodialog

I Den Europæiske Stofrapports sidst tilgængelige data om udbredelsen af danskeres kokainforbrug, viser tallene at 2,9% af 15-34-årige bruger kokain¹³. Hvis man ser på tallene for samme aldersgruppe, er brug af kokain *nogensinde* oppe på 11%¹⁴. Den 22. marts 2023 udgav EMCDDA deres årlige rapport om stoffer i spildevandsprøver i udvalgte byer i Europa. Denne rapport kunne ikke anvendes i litteraturodialogen om cannabis, da dette stof ikke er målt i prøverne. Til gengæld har københavnernes udledning af kokain i Lynettens spildevand været målt siden 2013¹⁵. Disse tal viser, at forbruget af kokain i København fra 2013 til 2022 har været støt stigende. I 2013 lå niveauet for dagligt brug for 1000 personer gennemsnitligt på 218,55 mg. og i 2022 lå samme tal på 647,35 mg. I 2022 er grafen for kokain i spildevandet stigende fra torsdag til lørdag (med *peak* om lørdagen), hvorefter det falder fra søndag til torsdag. Dette tegner et billede af, at kokainen primært bliver brugt fredag og lørdag, som peger i retning af situationer, hvor festkultur ofte forekommer.

I Sundhedsstyrelsens senest udgivne rapport om udbredelsen af illegale stoffer i Danmark viser tallene for brug af kokain blandt de unge (16-24-årige), at niveauet har ligget nogenlunde stabilt fra 2000 til 2013, hvorefter der ses en lille, men signifikant stigning indtil 2017. Fra 2017 til 2021 viser Sundhedsstyrelsens rapport, at der er tale om et mindre fald i disse tal. Blandt de 16-24-årige viser tallene, at 2,9% har brugt kokain inden for det sidste år i 2021. Derudover fremgår det, at 11,1% af aldersgruppen 16-44-årige *nogensinde* har brugt kokain i en undersøgelse fra 2021¹⁶.

¹² Institutionen holdes anonym for at undgå identificering af kilderne. Institutionen er nævnt uafhængigt i tre forskellige interviews.

¹³ [Cocaine – the current situation in Europe \(European Drug Report 2023\) | www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu/cocaine-current-situation-europe)

¹⁴ Disse tal er baseret på en undersøgelse med 2274 respondenter, og derfor må resultaterne fortolkes forsigtigt. Kilde: [Statistical Bulletin 2023 — prevalence of drug use | www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu/statistical-bulletin-2023-prevalence-drug-use)

¹⁵ Med undtagelse af 2016, 2017 og 2020.

¹⁶ [Lattergas fra gaspatroner - Udbredelsen blandt elever på ungdomsuddannelser \(sst.dk\)](https://www.sst.dk/lattergas-fra-gaspatroner-udbredelsen-blandt-elever-pa-ungdomsuddannelser)

I vores undersøgelse viser deltagernes brug og oplevelser af kokain at stoffet er forholdsvis normaliseret på festivalen. Interviewmaterialet belyser, at dette til dels gælder i forhold til personligt kokainforbrug, men i særdeleshed i forhold til forståelsen af den generelle brug af kokain til fester. Denne rapporters undersøgelse af kokainbrug kan ikke sammenstilles med Sundhedsstyrelsens tal for kokain, da disse ikke undersøger og derved berører den udbredelse og sociale accept af stoffet, som vi oplevede på festivalen, men i stedet viser et statistisk overblik af kokainbrug blandt unge. Derimod kan rapportens resultater bedre sammenstilles med koncentrationen af kokain målt i Københavns spildevandsprøver, hvor EMCDDA's kortlægninger tegner et tydeligt billede af et kokainforbrug, der er koncentreret i weekender. Weekenderne afspejler nattelivet og den generelle festkultur, som festivalen er et specifikt udsnit af.

MDMA/ecstasy

De to mænd, som vi taler med, fortæller, at de kun vil tage MDMA i fællesskaber, da de tager stoffet for at forbinde sig med andre. Kokain derimod er et mere individuelt stof, som man tager for at have sit eget eventyr. De fortæller, at de aldrig kunne finde på at tage MDMA til en koncert, da det forstærker ens følelser og bevidsthed.

Hovedpointer:

- MDMA/ecstasy var det tredje-hyppigste stof på festivalen.
- Stoffet omtales som havende en social funktion ved at 'forbinde' brugeren til andre omkring sig og derved dyrke fællesskabet.
- MDMA/ecstasy er ligesom kokain et stof, som primært bliver brugt i festsituationer.

Oplevelser af MDMA/ecstasy

MDMA/ecstasy fremgår i 25 antal interviews som oplevet og/eller brugt på festivalen. Flere af de forståelser, der knytter sig til kokain, går igen, når deltagerne fortæller om brug af MDMA/ecstasy. Eksempelvis er forbruget mere tabubelagt end cannabis, og stoffet bliver primært taget i skjul fra andre på toiletter og i telte. MDMA/ecstasy bliver ligesom kokain ofte taget i festsituationer og sammen med andre, som også bruger stoffet. MDMA/ecstasy er forventeligt at støde på i løbet af festivalen, men på samme måde som med kokain ser deltagerne det oftest kun, hvis de aktivt søger eller kigger efter det. Personer, som er påvirkede af MDMA/ecstasy er forholdsvis nemme at identificere, da brugerne bliver kærlige og søger kropslig kontakt.

Personligt forbrug

For mange af deltagerne er brug af MDMA/ecstasy forbundet med mere teknisk planlægning end ved brug af kokain. Deltagerne fortæller blandt andet om mikro-dosering og teknikken i at tage præcis den rigtige mængde på det rigtige tidspunkt. Der er desuden mere opmærksomhed på hyppighed og mængde i indtag af MDMA/ecstasy for at undgå afhængighed og aftagning af effekt end ved andre hårde stoffer. Stoffet kommer i form af piller, krystaller eller pulver. På samme måde som med kokain er forbruget mere åbenlyst, hvis personer i forvejen er påvirkede eller bruges i nattetimerne. Deltagerne beskriver, at stoffet tages ved blandt andet 'bomber' (at sluge stoffet), sniffe pulver, tage det som piller eller blande det op i drinks eller i næsesprays. Det beskrives, at MDMA/ecstasy giver

brugeren en kropslig og kærlig relation til andre og bliver således beskrevet som et 'socialt stof'. I forlængelse af dette, fortæller en deltager, hvordan han ikke timer sit forbrug af MDMA/ecstasy med koncerter eller specifikke tidspunkter, men derimod med den sociale stemning.

Køb og salg

MDMA/ecstasy bliver ligesom kokainen også solgt videre til venner og bekendte. Deltagerne beskriver, hvordan de køber eller sælger stoffet til deres venner. MDMA/ecstasy opleves derved i sammenhæng med betalingstransaktioner i modsætning til kokainen, som også bliver givet ud gratis. Der er således mere kontrol med brug, køb og salg af MDMA/ecstasy på festivalen end med cannabis og kokain. En deltager fortæller eksempelvis, at han har købt MDMA for 250 kr. (1gram) i krystalform. Han har købt det for en af sine venner og fået det til en særlig vennepris af sin bekendte dealer. Deltageren fortæller, at det normalt er meget dyrere på festivalen. Som tidligere nævnt, fortæller en stofsælger ligeledes, at vedkommende sælger mest kokain og MDMA/ecstasy på årets festival.

MDMA/ecstasy uden for festivalen

Brug af MDMA/ecstasy associeres af deltagerne især med de yngre aldersgrupper (<23) ved blandt andet at henvise til småsøskendes vennegrupper og deres omgang med og brug af stoffet i nattelivet. På samme måde som med kokainen, fortæller de af deltagerne, som begår sig og arbejder i nattelivet uden for festivalen, at MDMA/ecstasy er et normalt og forventeligt element af den danske festkultur. Deltagerne fortæller, at de kender flere, som har været i misbrugsbehandling for MDMA/ecstasy.

Litteraturoverblik

I deres database over spildevandsprøver anvender EMCDDA betegnelsen MDMA. Spildevandsprøverne i Lynetten viser, at tallene for mg. per 1000 personer om dagen ligger på henholdsvis 19,47 i 2013 og 29,25 i 2022. På samme måde som med kokainen kan man se, at brugen af MDMA *peaker* hen over weekenden¹⁷. På samme måde som med kokainen viser disse tal en stigning i brug af MDMA/ecstasy i København fra 2013 til 2022.

¹⁷ [Wastewater analysis and drugs — a European multi-city study | www.emcdda.europa.eu](https://www.emcdda.europa.eu)

I modsætning til EMCDDA's rapporter anvender Sundhedsstyrelsen betegnelsen ecstasy, som de skriver er den populære betegnelse for stoffet MDMA. De beskriver, at koncentrationen af det aktive stof MDMA svinger i de forskellige piller, der sælges som ecstasy¹⁸. Ifølge Sundhedsstyrelsens nyeste tal beskriver de, at blandt aldersgruppen 16-44-årige i perioden 2000 til 2021 ligger brug af ecstasy nogenlunde stabilt. I samme aldersgruppe viser undersøgelsen fra 2021, at 6,2% af deltagerne nogensinde har brugt ecstasy. Blandt de 16-24-årige, der har brugt ecstasy inden for det seneste år, ligger tallet på 1,4% ifølge Sundhedsstyrelsens tal.

Materialet bag denne rapport viser, at betegnelsen MDMA i lige så høj grad som betegnelsen ecstasy bliver brugt på Roskilde Festival. Derfor har rapporten valgt at anvende både betegnelsen MDMA og ecstasy. Observationerne fra dette kapitel bliver således sammenstillet med Sundhedsstyrelsens undersøgelser af udbredelsen af ecstasy samt EMCDDA's spildevandsprøver af MDMA.

Ovenstående tal afspejler, hvordan MDMA/ecstasy er mindre populært end for eksempel cannabis og kokain, men stadig er et af de stoftyper, som mange personer bruger. Vi fandt, at den procentvise afstand mellem brug af kokain og MDMA/ecstasy på festivalen var væsentligt mindre end den, som fremtræder i ovenstående rapporter og statistikker.

¹⁸ [Stimulerende stoffer - Sundhedsstyrelsen](#)

Bobler – hold øje med

Ketamin

- Beskrives som værende et meget populært stof i den danske festkultur generelt. Forekommer kun få gange i undersøgelsen på festivalen.

Puff bars

- Forekommer over det hele på både camping- og festivalplads – ryges både aktivt af festivalgængerne og findes passivt som skrald.

Benzodiazepiner og opioider (specifik fokus på tramadol og xanax)

- Stor opmærksomhed blandt deltagerne på brug af disse receptpligtige stoffer. Fremkommer kun få gange i undersøgelsen som oplevet/brugt.

ADHD-medicin

- Beskrives som normalt at dele ud af for personer, der har recept. Bliver beskrevet som et forholdsvist 'ufarligt' stof at tage grundet recepten.

Psykedeliske stoffer (fokus på svampe og LSD)

- Fokus på brugergrupperne. Tendens til at brugergruppen er en anden end ved andre hårde stoffer. Fokus på opfattelser af stofferne som terapeutiske og healende.

Test af spildevand

- Da test af stoffer i Danmarks natteliv (og på festivaler) på nuværende tidspunkt ikke er tilladt,¹⁹ kan spildevandsprøverne supplere forskningens kvalitative udgangspunkt og skabe et overblik over udbredelse og indhold af stoftyperne i den danske festkultur.

Drugging

- Meget stor opmærksomhed på *drugging*-fænomenet blandt deltagerne. Deltagerne er generelt påpasselige med, hvad de bliver tilbudt og af hvem.

¹⁹ [Microsoft Word - Notat Sundhedsstyrelsens vurdering af stoftest i nattelivet.docx](#)

Forventninger og holdninger til stoffer

Dette afsnit er baseret på de forventninger og holdninger til stoffer på Roskilde Festival 2023, som vi fandt hos de interviewede deltagere. I dette afsnit er det vigtigt at bemærke, at holdningerne fra ikke-brugere af hårde stoffer ofte står i modsætning til holdninger hos brugere af hårde stoffer. Alle deltageres holdninger og forventninger til stoffer er inkluderet – både stofbrugeres og ikke-stofbrugeres.

Hovedpointer:

- Alle deltagere forventer at møde cannabis på festivalen. Størstedelen af deltagerne nævner også, at de forventer, at der er andre hårdere stoffer til stede på festivalen.
- Deltagerne (primært ikke-stofbrugere) synes, at cannabis er socialt acceptabelt, men at hårdere stoffer som kokain og MDMA/ecstasy er *no-go* og over grænsen.
- Stofbrugere savner mere viden og oplysning (eksempelvis stoftests) fra Roskilde Festivals side.

Forventninger

Vi sætter os i en stor camp og falder i snak med to mænd, som sidder og taler ved et bord. De fortæller, at de regner med, at folk på Roskilde tager kokain og hash, da det er de 'mest almindelige' stoffer ifølge dem. Den ene fortæller, at han også forventer, at folk tager meget MDMA på festivalen.

Hovedpointer:

1. Cannabis tænkes ofte ikke som værende et stof på samme måde som hårde stoffer.
2. Alle deltagerne forventer, at cannabis er til stede på festivalen.
3. Deltagerne forventer generelt, at der tages flere hårde stoffer på festivalen nu end førhen.

Interviewdeltagerne udtrykker generelt overraskelse over, at de ikke ser flere stoffer på festivalen. Ud af dem, som ikke selv tager stoffer eller 'kun' ryger cannabis, ser og oplever de fleste ikke-hårde stoffer på festivalen generelt. Dette bekræfter ovenstående observationer: at hårde stoffer primært bliver holdt i fællesskaber, hvor gruppen tager stoffer sammen. Alle deltagerne forventer, at cannabis er til stedet på festivalen. Dette opleves som normalt og socialt accepteret. Flere af de interviewede

deltagere tænker ikke på cannabis som værende et stof, og det er først klart for dem, at cannabis indgår i undersøgelsen, efter vi har præsenteret projektet til fulde. Selvom deltagerne ikke selv oplever andre stoffer end cannabis på festivalen, nævner de, at de primært forventer at kokain efterfulgt af MDMA/ecstasy og dernæst amfetamin/speed er til stede på festivalen. Mange af deltagerne beretter, at der generelt bliver taget flere hårde stoffer nu, end der gjorde før i tiden (for 10 år siden). Ifølge deltagerne er hårde stoffer lettere tilgængelige og mere socialt accepterede end førhen.

Holdninger

“Så stod han her taberagtigt og tog en nøgle” siger hun og mimer, hvordan han havde taget hånden op til næsen. Kvinden, som vi taler med, fortæller, at det generelt ikke er cool at tage hårde stoffer i hendes omgangskreds.

Hovedpointer:

1. Holdningerne mellem stofbrugere og ikke-stofbrugere er meget opdelte, når det drejer sig om brug af hårde stoffer.
2. Deltagerne mener, at der er forskel på 'naturlige stoffer' som for eksempel cannabis og svampe og 'hårdere kemi' som kokain, MDMA/ecstasy og amfetamin.
3. Deltagere efterlyser mere holdningstagen og/eller information om stoffer fra Roskilde Festivals side.

Deltagerne synes ikke, at politiet bør gå efter at give bøder og ransage telte i forhold til cannabis, men kun hårdere stoffer. De lægger desuden mærke til og nævner udeblivelsen af *Music Against Drugs*-kampagnen og i forlængelse af det, nævner flere (både stofbrugere og ikke stofbrugere), at de savner en mere direkte stillingtagen til stoffer fra festivalens side. Flere associerer festivalens nye slogan *choose the natural high* med brug af cannabis snarere end euforien ved at høre musik. I forlængelse af denne tendens beskriver de, at 'naturlige stoffer', såsom cannabis og svampe, adskiller sig fra 'hårdere kemi' som kokain, MDMA/ecstasy, amfetamin osv. Dertil beskrives det, at ikke-stofbrugere (især af hårde stoffer) generelt er mere tilbøjelige til at overveje brug af psykedeliske stoffer som svampe på grund af nye studier, som ifølge dem viser stoffernes terapeutiske virkning.

Blandt de interviewede deltagere er det tydeligt, at holdninger til stoffer er splittet mellem stofbrugere og ikke-stofbrugere. Stofbrugere oplever folk, der drikker alkohol, som mere aggressive end folk, der tager stoffer. I kontrast til dette synes deltagere (primært ikke-stofbrugere), at hårde stoffer er uden for normalen og er u hensigtsmæssige for personer, der ikke selv tager stoffer. Ikke-stofbrugere beskriver det desuden som ekskluderende og 'taberagtigt' at tage hårde stoffer. De fortæller, at de ikke forstår motivationen bag stofbruget. Stofbrugere efterlyser et sted, hvor man kan teste stoffer på festivalen. Generelt mener deltagerne (både stof- og ikke-stofbrugere) ikke, at stoftests legitimerer stoffer, men blot forebygger stofulykker, overdoser og *drugging*.

Metode, etik og datagrundlag

Den kvalitative metode

Projektet er etnografisk, men med yderligere fokus på materielle artefakter i form af skrald. Selve feltarbejdet bag undersøgelsen blev udført kollektivt af et forskningsteam på seks medarbejdere, som indsamlede empiri i løbet af festivalen. Den kollektive dimension af projektet sikrede undersøgelsens kvalitet og muliggjorde daglige møder og feedback i forhold til den indsamlede viden, det metodemæssige forløb og de etiske dimensioner. I løbet af festivalen gjorde forskningsprojektet brug af metoder, der var fokuseret på henholdsvis samtaler og spor. *Samtaler* blev udført via etnografiske interviews,²⁰ hvor teamet interviewede festivaldeltagerne om deres forbrug af, holdninger til og erfaringer med stoffer i festmiljøet. Der blev derudover løbende lavet interviews med festivalens professionelle personale og frivilligkorps undervejs. Deltagerobservationen og interviews blev suppleret med et særligt fokus på *spor*. Med det menes de indikatorer, der identificerer stofbrug på festivalen såsom ziplock-poser, joints-skod, blisterpakker, puff bars og brugte lattergaspatroner.²¹ Spor inkluderede også klistermærker med QR-koder, som kan scannes med en mobiltelefon for at få kontakt med en stofsælger, samt symboler og påtegninger på telte og bygninger, der ligeledes refererer til salg af stoffer. Billeder af spor og skrald blev fotograferet og uploadet til Ethnote.

Etiske overvejelser

For at sikre GDPR blev der ikke lavet interviews med informanter under 18 år. Projektet arbejder med *informeret samtykke*, hvor det blev fremhævet, at deltagelse er frivillig, hvad projektet formål er, og at den interviewede kan afbryde samarbejdet på ethvert givent tidspunkt. Samtykkeerklæringen blev registreret i Ethnote. Projektet er underlagt Københavns Universitets forsknings-etiske retningslinjer samt AAA og ESA's kodeks for forskningsintegritet og etik.²² Det forskningsetiske udgangspunkt *non-maleficence* forpligter os til at sørge for, at de personer, der interagerer med

²⁰ Spradley, James P. *The Ethnographic Interview. The Ethnographic Interview. The Development Research Sequence*. Belmont, CA: Wadsworth Group - Thomson Learning, 1979.

²¹ Rathje, William L., and Cullen. Murphy. *Rubbish! The Archaeology of Garbage. Rubbish! The Archaeology of Garbage*. Tucson, AZ: University of Arizona Press, 2001.

²² <https://americananthro.org/about/anthropological-ethics/>,
<https://www.europeansociology.org/about-esa/governance/ethical-guidelines>

projektet, ikke kommer til at lide overlast deraf. Da stofbrug er kriminaliseret, betyder det, at der ikke bliver registreret personfølsomme data eller kendetegn, der kan føre til en senere identifikation af interviewpersoner. Derfor er interviews med festivaldeltagerne ikke blevet optaget, men i stedet parafraseret undervejs. Projektet har gjort brug af appen Ethnote, der er fuld GDPR-sikret. Data bliver krypteret automatisk og gemt på en sikker database på servere, der ligger i EU og derfor skal overholde GDPR. Det er kun projektets medlemmer, der kan tilgå data.

Datagrundlag

Rapportens datagrundlag er udgjort af:

- 116 interviews med camps og festivaldeltagere primært med armbånd til hele ugen.
- 28 observationsnoter på festivalen, herunder beskrivelser af fester, skrald, koncerter osv.
- 12 interviews med bartendere.
- 16 interviews med professionelt personale, herunder sikkerhedsansvarlige, safety-værter, samaritter osv.
- 33 billeder af skrald samt af festivaldeltagernes stoffer.

For at lette kodningen og analysen bag stoftendenserne i denne rapport har vi valgt at opdele stofferne ud fra følgende termer. Disse er valgt ud fra Sundhedsstyrelsens egen inddeling af stofkategorier på deres hjemmeside²³ samt en sammenslutning af forskellige mediciner under kategorien receptpligtige mediciner. Vi har derved valgt at bruge følgende betegnelser i rapporten:

- Cannabis (herunder hash, edibles, skunk, pot, weed, marihuana, HHC osv.)
- Kokain
- MDMA/ecstasy
- LSD
- Svampe
- Amfetamin
- Ketamin
- GHB

²³ [Oversigt over stoffer - Sundhedsstyrelsen](#)

- Lattergas
- Receptpligtige mediciner (herunder benzodiazepiner, opioidder, ADHD-medicin osv.)

Observatoriets arbejde og formål

Det Kriminologiske Observatorium (Observatoriet) er en tværfaglig forskningsenhed på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet. Observatoriet opstod i efteråret 2022 som følge af at flere års kriminologisk forskning og arbejde påpegede behovet for en vidensbaseret platform med formålet at kontinuerligt kunne følge og belyse kriminelle tendenser og udviklinger. Formålet med Observatoriet er således at følge tendenser inden for kriminalitet og kriminalisering i Danmark samt undersøge kriminelle miljøer, hvem der driver dem, og hvordan de påvirker det danske samfund. Observatoriets forskning er tværfaglig og inddrager aktører uden for universitetet. Fokus er på at skabe og formidle ny viden om de samfundsmæssige udfordringer, som kriminalitet skaber. Observatoriet undersøger og udgiver i dag løbende nyheder og rapporter om stofsituationen i Danmark. Ved en kontinuerlig indsamling af data og erfaringer søger vi ikke at skabe en komplet afrapportering, men derimod vise løbende tendenser og udviklinger i det danske stofmiljø. Vi arbejder bredt, tværfagligt og i tæt samarbejde med eksterne aktører på stofområdet.

Observatoriet udgør en kobling mellem universitetsverdenen og omverdenen i forhold til det kriminologiske problemfelt. Vi styrker båndet mellem universitetets forskning på emnet og omverdenens behov og sikrer derved, at aktuel forskning og forespørgsler bliver integreret på stærkeste vis.

Rapporten er udarbejdet af Kristiane Fogh og Henrik Vigh.

Data er indsamlet og bearbejdet af ovenstående samt af Andrea Soelberg Rosdahl, Josefine Vang Petersen, Cecilie Koustrup og Ida Cecilie Toft Christiansen.